

Autoritatea de Management pentru Programul de Cooperare Transfrontalieră România – Bulgaria 2007 - 2013

Evaluarea Strategică de Mediu (SEA) – Declarație de Mediu

1 Introducere

Acest document reprezintă declarația de mediu întocmită pentru Programul de Cooperare Transfrontalieră România – Bulgaria.

Declarația de Mediu este cel de al treilea raport major produs în cadrul procedurii SEA.

În noiembrie 2006 a fost finalizat primul raport SEA (Scoping Report), în care au fost identificați factorii de mediu, obiectivele și indicatorii relevanți pentru evaluarea de mediu.

În aprilie 2007 a fost finalizat proiectul raportului de mediu prin care s-a realizat o evaluare de mediu a versiunii Programului Operațional din data de 5 Ianuarie 2007.

Atât scoping report-ul cât și draftul raportului de mediu au fost transmise pentru consultare la autoritățile de mediu din cele două țări. Raportul de mediu a urmat și procedura de consultare publică.

Raportul de mediu a fost revizuit pentru a se asigura concordanța cu versiunea finală a Programului Operațional (iulie 2007), însă această revizuire nu a schimbat concluziile din versiunea raportului de mediu utilizată în cadrul consultării publice.

În conformitate cu articolul 9 (b) al Directivei 2001/42/EC privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului, trebuie întocmită o declarație de mediu, pe baza versiunii finale a programului și atașată la acesta, care să cuprindă un rezumat al următoarelor aspecte:

- Modalitatea în care au fost integrate în program considerațiile de mediu.
- Cum au fost introduse în program observațiile din raportul de mediu și modalitatea în care observațiile primite asupra raportului de mediu și asupra raportului de stabilire a ariei de cuprindere a evaluării de mediu (scoping report) au fost luate în considerare elaborarea programului și a raportului de mediu.
- Motivele care au condus la alegerea planului sau programului așa cum a fost adoptat, în comparație cu alte alternative rezonabile avute în vedere.

2 Integrarea considerațiilor de mediu în program

Au fost examinate obiectivul strategic, obiectivele specifice și axele prioritare pentru a se evalua potențialul effect semnificativ pe care acestea l-ar putea avea asupra mediului.

Programul Operațional nu este detaliat suficient la nici unul din niveluri pentru a permite o evaluare cantitativă.

Obiectivul strategic și obiectivele specifice au fost examinate pentru a se determina dacă oferă vreo orientare generală privind implementarea Programului Operațional, care să aibă ducă la un impact semnificativ asupra mediului.

Obiectivul strategic oferă doar o indicație vagă pentru a permite determinarea efectelor programului asupra mediului, prin formularea în care se menționează că obiectivul ar trebui atins prin utilizarea avantajelor, a resurselor naturale și de mediu din zona de graniță. Această formulare nu spune cum vor fi utilizate aceste avantaje, resurse naturale și de mediu.

Obiectivele specifice oferă într-o anumită măsură orientări de mediu dar acestea sunt extrem de generale.

Axele prioritare au fost evaluate în urma examinării **operațiunilor indicative** din cadrul fiecărei axe. Fiecare operațiune indicativă a fost evaluată pentru a se determina dacă va avea impact pozitiv, sau negativ asupra următorilor factori de mediu: Biodiversitatea, flora și fauna; populația și sănătatea umană; solul; apa; aerul și factorii climatici; resursele materiale; moștenirea culturală; peisajul; utilizarea terenurilor; energia și utilizarea resurselor regenerabile; cererea de transport; și adaptarea la schimbările climatice.

Totuși, multe din operațiunile indicative pot fi caracterizate ca descriind un proces ce are ca scop ameliorarea/schimbarea proceselor și/sau a modalităților de lucru a diferitelor segmente societale în direcții specifice. Practic, identificarea efectelor semnificative asupra mediului este imposibilă pentru aceste tipuri de activități – prin simplu fapt că aceste procese pot sau nu pot fi adoptate – și pot sau nu avea efectele scontate. Evaluarea de mediu pentru aceste inițiative nu poate fi realizată decât într-o fază ulterioară, când sunt formulate activitățile specifice.

Programul Operațional nu include criteriile de selecție specifice pentru activitățile propuse. În consecință, nu este posibilă evaluarea la acest nivel a efectelor semnificative probabile asupra mediului. Acesta nu se va putea realiza decât în cadrul proceselor decizionale viitoare prin care sunt formulate proiecte specifice.

În acest sens, raportul de mediu propune o procedură pentru a asigura evaluarea efectelor semnificative probabile asupra mediului pe care proiectelor specifice le pot avea, înainte de acordarea finanțării în cadrul programului.

Astfel, nu a fost posibil să se spună nimic precis în legătură cu efectele implementării Programului Operațional asupra mediului, în afară de faptul că aceste efecte ar putea fi semnificative. Efectele ar putea fi pozitive precum și negative și pot influența majoritatea factorilor de mediu. Efectele negative vor fi în principal consecința operațiunilor ce au ca scop construirea de infrastructură de transport. Efectele pozitive vor apărea în principal ca o consecință a operațiunilor ce au ca scop protecția mediului.

3 Cum au fost luate în considerare observațiile din raportul de mediu și cele rezultate în urma consultării publice

3.1 În ce măsură au fost luate în considerare, în cadrul procedurii SEA, observațiile primite pentru primul raport SEA (Scoping report) și cele primite pentru proiectul raportului de mediu?

3.1.1 Răspunsuri la observațiile primite pentru Scoping report

Scoping report-ul a fost transmis autorităților naționale cu atribuții în domeniul protecției mediului din cele două țări.

Ministerul Mediului din România a propus luarea în considerare, în cadrul evaluării, a mai multor obiective de mediu. Obiectivele au fost luate în considerare.

Ministerul Mediului din Bulgaria a avut următoarele observații:

- *SEA ar trebui să propună măsuri corespunzătoare pentru prevenirea, diminuarea și eventual eliminarea impactului negativ asupra mediului.*

Datorită caracterului abstract al Programului Operațional și a lipsei de precizie în indicarea direcțiilor în care vor fi utilizați banii, așa cum s-a menționat mai sus, nu a fost posibilă decât identificarea unor efecte generale asupra mediului. Aceasta înseamnă că nu este relevantă propunerea de măsuri pentru prevenirea, stoparea și eventual eliminarea efectelor asupra mediului.

- *Trebuie propuse măsuri pentru monitorizarea și controlarea efectelor asupra mediului. Acele măsuri trebuie integrate în sistemul de monitorizare a implementării programului.*

În raportul de mediu este propus un program de monitorizare. Autoritatea de Management nu este de accord în totalitate cu programul de monitorizare propus de experții SEA. Mai multe detalii referitoare la acest aspect pot fi găsite în documentul referitor la felul în care vor fi evaluate efectele asupra mediului după aprobarea Programului Operațional.

- *Trebuie întocmit un rezumat non-tehnic al raportului de mediu;*

Rezumatul non-tehnic este inclus în raportul de mediu.

- *Trebuie incluse în procedura de consultare următoarele servicii specializate în domeniul protecției mediului : Direcția “Regiunea Dunării” și Serviciul Național pentru Protecția Naturii din cadrul Ministerului Mediului și Apelor din Bulgaria.*

Serviciile privind protecția mediului menționate de Ministerul Mediului din Bulgaria au fost incluse în procedura de consultare.

Ministerul Transporturilor din România a avut următoarele observații:

- *Draftul Programului Operațional și cel al raportului de mediu trebuie să fie disponibile în limba română.*

Ambele documente au fost traduse din engleză în română.

Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor din România a făcut următoarea observație:

- *Trebuie inclusă, în raportul de mediu, o prezentare a stării curente a mediului și evoluția probabilă în cazul în care Programul Operațional nu ar fi implementat.*

Starea prezentă a mediului este prezentată în raportul de mediu. Evoluția probabilă a acesteia în cazul în care programul nu ar fi implementat (alternativa zero) este prezentată mai jos în declarația de mediu.

3.1.2 Raspunsuri la observațiile primite pentru raportul de mediu

În perioada mai – iunie 2007 a avut loc o consultare publică privind raportul de mediu. Au fost primite observații din partea autorităților locale și naționale din cele două țări.

Toate observațiile primite, precum și observațiile și recomandările evaluatorilor SEA sunt prezentate în anexa la această declarație de mediu.

Majoritatea observațiilor pot fi grupate pe următoarele teme:

- Nivelul de detaliere din raportul de mediu;
- Evaluarea Alternativelor;
- Programul de monitorizare;
- Includerea în evaluare a mai multor obiective de mediu.

Pe lângă aceste teme, o mare parte a observațiilor se referă mai mult la Programul Operațional decât la raportul de mediu. Mai mult decât atât, multe observații sunt declarații ce confirmă faptul că autoritățile respective sunt de acord cu evaluarea de mediu și cu felul în care aceasta a fost realizată.

4 În ce măsură au fost luate în considerare recomandările și observațiile din raportul de mediu.

4.1 Motivele alegerii programului, având în vedere alte alternative

Pe parcursul procesului de programare au fost avute în vedere multe alternative. Aceste alternative au fost avute în vedere și prin prisma impactului asupra mediului. Partea din cadrul analizei socio-economice referitoare la mediu a fost îmbunătățită în mod considerabil între diferitele versiuni ale Programului Operațional și în final a fost acordată o atenție mult mai mare uneia din cele mai mari probleme cu care aria de programare se confruntă și anume inundațiile.

Așa cum s-a menționat mai sus, nu a fost posibilă decât identificarea unor efecte generale, necuantificabile, asupra mediului din câteva operațiuni indicative. Aceasta înseamnă că singurul lucru care poate fi spus despre o alternativă zero (alternativa ce prezintă situația când programul nu este implementat) este că aceste efecte nu vor avea loc.

4.2 Îndrumări pentru evaluarea de mediu a aplicațiilor de proiect

Așa cum s-a menționat mai sus, nu a fost posibilă identificarea impactului asupra mediului decât pentru o anumită parte a programului. Nu a fost posibilă decât efectuarea unei evaluări generale, calitative prin care s-a arătat dacă efectele asupra factorilor de mediu identificați vor fi pozitive, negative sau neutre.

Pentru a se asigura faptul că programul nu va avea efecte neintenționate asupra mediului, în raportul de mediu este propus un set de îndrumări pentru evaluarea impactului asupra mediului a propunerilor de proiect. Autoritatea de Management nu este de acord cu îndrumările propuse de către experții SEA. Mai multe informații privind acest aspect pot fi găsite în documentul privind modalitatea în care vor fi evaluate efectele asupra mediului după aprobarea Programului Operațional.

4.3 Măsuri pentru monitorizarea impactului programului

În raportul de mediu este propus un program pentru monitorizarea efectelor semnificative asupra mediului rezultate în urma implementării programului. Autoritatea de Management nu este de acord în totalitate cu programul de monitorizare propus de către experții SEA. Mai multe informații privind acest aspect pot fi găsite în documentul privind modalitatea în care vor fi evaluate efectele asupra mediului după aprobarea Programului Operațional.

Anexa 1 Observațiile primite în cadrul procedurii SEA pentru proiectul raportului de mediu 2007

No.	Organizație	Observație	Comentariile evaluatorilor SEA	Acțiuni recomandate de evaluatorii SEA	Reacția Autorității de Management (AM)	Reacția participanților la dezbaterile publice
	1	2	3	4	5	6
01	Ministerul Transporturilor din România	<ul style="list-style-type: none"> Propune completarea categoriilor de beneficiari eligibili în sensul menționării distincte și a autorităților publice centrale, inclusiv a unităților aflate sub autoritatea sau în subordinea acestora 	Observația nu este relevantă pentru evaluarea de mediu	Fără alte acțiuni	Observația nu este relevantă pentru consultarea publică SEA; beneficiarii potențiali vor fi detaliați în Ghidul Solicitantului	De acord cu evaluatorul SEA și cu reacția AM
02	Consiliul Județean Calarași	<ul style="list-style-type: none"> În ceea ce privește oportunitatea introducerii, în documentația ce va fi depusă spre evaluare de către solicitanții de finanțare a Anexei 2- Formular pentru candidații de proiect, considerăm acest nou document o solicitare suplimentară care ar trebui să-i facă față potențialului aplicant, îndeosebi pentru proiectele din perioada actuală – primele proiecte conforme cu procedurile și documentele specifice fondurilor structurale - în care cu toții ne familiarizăm și încercăm să asimilăm în practică, prin scrierea de proiecte finanțabile, aceste noi documentații. Susținem acest punct de vedere cu atât mai mult cu cât proiectele mari de infrastructură, cu impact asupra mediului, sunt obligatoriu însoțite de Studii de fezabilitate și de Evaluări ale impactului de mediu, în care sunt luate în considerare aspectele ce se regăsesc în Anexa 2. 	De acord, însă aceasta nu pare să afecteze conținutul evaluării de mediu. Această observație se referă la înțelegerea conținutului evaluării de mediu.	Fără alte acțiuni	Programul Operațional nu conține astfel de informații (formulare ce trebuie completate de către de beneficiari); AM consideră că acest formular nu va aduce valoare adăugată în implementarea programului și că ar putea descuraja solicitanții.	De acord cu reacția AM

No.	Organizație	Observație	Comentariile evaluatorilor SEA	Acțiuni recomandate de evaluatorii SEA	Reacția Autorității de Management (AM)	Reacția participanților la dezbaterile publice
	1	2	3	4	5	6
03	Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale din România	<ul style="list-style-type: none"> Nu suntem de acord cu constatarea expertului SEA referitoare la impactul negativ pe care construirea de infrastructuri în zonele protejate (precum amenajarea de locuri pentru vizitatori) l-ar putea avea asupra mediului. Există legi în vigoare care reglementează construirea de infrastructuri în aceste zone și acest aspect ar putea fi menționat în program. Schema, referitoare la examinarea impactului viitoarelor propuneri de proiecte asupra mediului, prezentată în raportul de mediu (figura 6.1) și formularul propus pentru a fi completat de potențialii beneficiari ar putea avea ca efect o birocratizare excesivă. Evaluarea impactului asupra mediului ar trebui să fie realizată în cadrul evaluării intermediare a programului. 	<p>Indiferent de legile existente, construirea de noi infrastructuri, și creșterea numărului de vizitatori va duce într-o anumită măsură la o presiune crescută asupra zonelor protejate.</p> <p>Chiar dacă schema propusă duce la creșterea birocrăției, noi continuăm să propunem ca evaluarea efectelor asupra mediului atât la nivelul propunerii de proiect cât și în cadrul evaluărilor intermediare și e celei ex post a Programului Operațional.</p>	<p>Fără alte acțiuni</p> <p>Fără alte acțiuni</p>	<p>Acest tip de proiecte nu ar trebui să aibă impact negativ asupra mediului și ar trebui să dovedească acest lucru.</p> <p>De acord cu observația ACIS</p>	<p>Reprezentantul ACIS a menționat că aceste operațiuni ar putea să aibă chiar efecte pozitive asupra mediului</p> <p>De acord cu observația ACIS și reacția AM</p>
		<ul style="list-style-type: none"> Indicatorii de mediu prezentați în raport ar trebui să fie mai detaliați. 	Nivelul de detaliere din Programul Operațional nu cere stabilirea unor indicatori mai detaliați.	Fără alte acțiuni	De acord cu răspunsul expertului SEA	De acord cu reacția AM

No.	Organizație	Observație	Comentariile evaluatorilor SEA	Acțiuni recomandate de evaluatorii SEA	Reacția Autorității de Management (AM)	Reacția participanților la dezbaterile publice
	1	2	3	4	5	6
04	Romanian Ministry of Environment and Sustainable Development	<p>A. Observatii referitoare la Programul Operational</p> <p>Obiectivul Strategic:</p> <ul style="list-style-type: none"> Propunem introducerea cuvântului „durabil” în definiția obiectivului strategic, pentru a arăta că dezvoltarea va fi realizată printr-o utilizare durabilă a resurselor umane naturale și de mediu. 	Se referă la Programul Operațional		Cuvântul „durabil” a fost introdus în definiția obiectivului strategic	De acord cu reacția AM
		<ul style="list-style-type: none"> Trebuie să se menționeze cum vor fi utilizate resursele. 	Se referă la Programul Operațional		Utilizarea resurselor va fi propusă de fiecare operațiune în parte și de aceea nu poate fi inclusă în Programul Operațional.	De acord cu reacția AM; aceste detalii ar trebui incluse în Documentul Cadru de Implementare.
		<p>Specific Objective 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> Cuvântul „fragil” trebuie scos din definiția acestui obiectiv pentru a se asigura corelarea cu axa prioritară 2. 	Se referă la Programul Operațional		Cuvântul „fragil” atrage atenția asupra situației actuale a mediului iar exprimarea folosită pentru obiective nu trebuie să fie neapărat aceeași și pentru priorități.	Propune ștergerea cuvântului „fragil” din definiția obiectivului specific 3; Autoritatea de Management este de acord.
		<ul style="list-style-type: none"> La pg.68 din program se precizeaza ca Obiectivele vor fi implementate prin favorizarea proiectelor care au un efect pozitiv asupra mediului sau care vizează păstrarea, îmbunătățirea sau reabilitarea dotărilor existente – Este esential sa existe o detaliere a modului in care sunt luate in considerare aspectele de mediu atunci cand se finanteaza un proiect. Se cere respectarea doar a legislatiei nationale EIM (evaluarea impactului asupra mediului ptr. proiecte) sau sunt incurajate sub o alta forma proiectele care folosesc energie regenerabila, cele care obtin 	Se referă la Programul Operațional		Aceste informații detaliate nu trebuie incluse în Programul Operațional. Acestea vor fi menționate în Ghidul Solicitantului și vor fi folosite pe post de criterii de evaluare.	De acord cu reacția AM; aceste informații ar trebui incluse și în Documentul Cadru de Implementare; propune înlocuirea cuvântului „favorizarea” cu cuvântul „încurajarea”. AM este de acord.

No.	Organizație	Observație	Comentariile evaluatorilor SEA	Acțiuni recomandate de evaluatorii SEA	Reacția Autorității de Management (AM)	Reacția participanților la dezbaterile publice
1	2	3	4	5	6	
		eticheta ecologica etc.???				
		<ul style="list-style-type: none"> De asemenea in cazul interventiilor in zonele protejate programul trebuie sa fie extrem de clar in ceea ce priveste aceste interventii si proiectele care sunt finantate. Ce presupune un loc de vizita etc.? 	Se referă la Programul Operațional		Intervențiile în ariile protejate vor fi propuse de către potențialii beneficiari și vor fi evaluate în funcție de situație. Nu putem detalia în Programul Operațional toate intervențiile prevăzute. „Locuri pentru vizitatori” înseamnă acele facilități care să permită accesul vizitatorilor în ariile protejate fără ca mediul să fie afectat.	De acord cu reacția AM; Aceste informații ar putea fi incluse în Documentul Cadru de Implementare.
		<p>B. Observații privind raportul de mediu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pentru a fi considerat satisfăcător, raportul de mediu trebuie sa contina, pe langa respectarea conținutului-cadru prevăzut de legislație si: 				
		- Prezentarea dificultăților tehnice, procedurale și de altă natură care au fost întâmpinate și explicitarea oricăror ipoteze și incertitudini;	Observația se referă în principal la lipsa de precizie a inițiativelor programului care în mod obligatoriu va influența precizia evaluării de mediu.	Fără alte acțiuni	De acord cu răspunsul expertului SEA	De acord cu reacția AM
		- Prezentarea alternativelor studiate, a motivelor care au stat la alegerea uneia dintre ele, a modului în care considerațiile de mediu au fost integrate în proiectul de plan sau de program, precum și procesul definitivării proiectului ca urmare a informațiilor rezultate pe parcursul evaluării de mediu;	Evaluarea alternativelor este prezentată în această declarație de mediu.	Fără alte acțiuni	De acord cu răspunsul expertului SEA	De acord cu reacția AM
		- Justificarea detaliată a motivelor care au stat	În opinia noastră nu	Fără alte acțiuni	De acord cu răspunsul	De acord cu reacția AM

No.	Organizație	Observație	Comentariile evaluatorilor SEA	Acțiuni recomandate de evaluatorii SEA	Reacția Autorității de Management (AM)	Reacția participanților la dezbaterile publice
1	2	3	4	5	6	
		la baza eliminării din analiză a anumitor aspecte;	există anumite aspecte care trebuie analizate, dar dacă se consideră că este relevant acestea ar trebui incluse în declarația SEA.		expertului SEA	
		- Luarea în considerare a aspectelor semnalate în timpul procesului de consultare cu alte autorități și cu publicul;		De inclus în declarația SEA.	De acord cu răspunsul expertului SEA	De acord cu reacția AM
		- Prezentarea informațiilor grafice - hărți, scheme, schițe, diagrame;	Necesitatea acestui tip de informații trebuie specificată.	Fără alte acțiuni	De acord cu răspunsul expertului SEA	De acord cu reacția AM
		- Existența unui program adecvat de monitorizare a efectelor asupra mediului;	În raportul de mediu este propus un program de monitorizare. Nivelul de detaliere al Programului Operațional nu permite stabilirea unui program de monitorizare mai detaliat.	Fără alte acțiuni	De acord cu faptul că nivelul de detaliere din Programul Operațional nu permite stabilirea unui program de monitorizare mai detaliat, însă nu este de acord, în totalitate, cu programul de monitorizare propus de expertul SEA. Mai multe informații referitoare la acest aspect pot fi găsite în documentul privind modalitatea în care va fi evaluat impactul asupra mediului	De acord cu reacția AM
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Trebuie evidențiate efectele alternativelor 	Acest aspect este tratat în declarația de mediu.	Fără alte acțiuni	De acord cu răspunsul expertului SEA	De acord cu reacția AM
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cum se poate proceda în cazul proiectelor ce privesc infrastructura fluvială și rutieră. 	Înțelegem că ceea ce se intenționează este	Să se aibă în vedere la întocmirea	Aceste informații nu trebuie incluse în Programul	De acord cu reacția AM; proiectele din aceste

No.	Organizație	Observație	Comentariile evaluatorilor SEA	Acțiuni recomandate de evaluatorii SEA	Reacția Autorității de Management (AM)	Reacția participanților la dezbaterile publice
1	2	3	4	5	6	
		Raportul de mediu evidențiază un impact mai mic în cazul celor privind infrastructura fluvială. În acest caz s-ar putea încuraja aceste proiecte?	realizarea acestor proiecte în așa fel încât se evite efectele puternice asupra mediului. Acest lucru se poate face prin mecanismul de verificare a proiectelor propus și prin stabilirea de standarde stricte în manualul operațiunilor stabilit pentru program.	manualului operațiunilor.	Operațional; trebuie incluse în Documentul Cadru de Implementare.	domeniul ar trebui să aibă un impact pozitiv, dar nu trebuie comparate proiectele referitoare la transportul fluvial cu cele referitoare la transportul rutier.
		<ul style="list-style-type: none"> Trebuie precizat clar cum s-a lucrat pe alternative (obiective, axe etc.), care au fost acele alternative și care sunt recomandările din raportul de mediu 	Acest aspect este tratat în declarația de mediu.	Fără alte acțiuni	De acord cu răspunsul expertului SEA	De acord cu reacția AM
		<ul style="list-style-type: none"> Trebuie create măsuri eficiente de reducere a impactului asupra mediului, prevenirea acestuia. Există posibilitatea introducerii în criteriile de eligibilitate ale unui proiect și aspecte de mediu în afara prevederilor legislației privind Evaluarea Impactului asupra Mediului pentru un proiect? 	Nivelul de detaliere din Programul Operațional nu permite stabilirea unor măsuri mai detaliate pentru reducerea și prevenirea efectelor negative. Da, acest lucru ar fi posibil, însă Ministerul trebuie să transmită mai departe aceste opinii la	Capitolul de implementare al programului ar putea să fie îmbunătățit prin includerea de propuneri pentru criterii mai stricte așa cum Ministerul Mediului propune.	Programul Operațional nu trebuie să includă astfel de informații detaliate, care vor trebui incluse în Ghidul Solicitantului și aprobate de către Comitetul Comun de Monitorizare.	De acord cu reacția AM

No.	Organizație	Observație	Comentariile evaluatorilor SEA	Acțiuni recomandate de evaluatorii SEA	Reacția Autorității de Management (AM)	Reacția participanților la dezbaterile publice
1	2	3	4	5	6	
			Comitetul Comun de Monitorizare, deoarece acesta este responsabil de adoptarea unor astfel de criterii.			
		<ul style="list-style-type: none"> Trebuie realizat un program eficient de monitorizare. Raportul de mediu ofera doar exemple de indicatori relevanți pentru un număr de aspecte de mediu care servesc doar ca inspirație, alți indicatori putând fi mai relevanți. 	Raportul de mediu include un program de monitorizare. Nivelul de detaliere din Programul Operațional nu permite stabilirea unui program de monitorizare mai detaliat.	Fără alte acțiuni	De acord cu faptul că nivelul de detaliere din Programul Operațional nu permite stabilirea unui program de monitorizare mai detaliat, însă nu este în totalitate de acord cu programul de monitorizare propus de către expertul SEA. Mai multe informații referitoare la acest aspect pot fi găsite în documentul privind modalitatea în care va fi evaluat impactul asupra mediului.	De acord cu reacția AM
		<ul style="list-style-type: none"> Trebuie corelate prevederile Raportului de mediu cu cele ale Programului Ro-Bg. Spre exemplu în rezumatul cu caracter non-tehnic raportul menționează ca Axa Prioritară 2 Mediu este „Exploatarea prudentă și protejarea calității și valorii intrinseci a resurselor naturale remarcabile ale regiunii”, iar în program este menționat ca utilizarea durabilă și protejarea resurselor naturale și de mediu și promovarea unui management eficient al riscului. 		Va fi corectat	De acord cu răspunsul expertului SEA	De acord cu reacția AM
05	Autoritatea pentru Protecția Mediului Olt	<ul style="list-style-type: none"> Raportul de mediu a fost elaborat cu respectarea în general a conținutului cadru prevăzut în Anexa 2 a HG 1076/2004 cu privire la stabilirea procedurii de realizare a 	-	Fără alte acțiuni	-	-

No.	Organizație	Observație	Comentariile evaluatorilor SEA	Acțiuni recomandate de evaluatorii SEA	Reacția Autorității de Management (AM)	Reacția participanților la dezbaterile publice
1	2	3	4	5	6	
		evaluării de mediu pentru planuri și programe;				
		<ul style="list-style-type: none"> Au fost prezentate dificultățile tehnice, procedurale care au fost întâmpinate și în mare parte au fost explicitate incertitudinile 	-	Fără alte acțiuni	-	-
		<ul style="list-style-type: none"> În Proiectul de Program considerațiile de mediu au fost integrate pe întreg parcursul evaluării 	-	Fără alte acțiuni	-	-
		<ul style="list-style-type: none"> Raportul de mediu arată că programul poate avea efecte semnificative asupra mediului 	-	Fără alte acțiuni	-	-
		<ul style="list-style-type: none"> Aceste efecte pot fi pozitive, dar și negative și se pot răsfrânge asupra majorității factorilor de mediu. 	-	Fără alte acțiuni	-	-
		<ul style="list-style-type: none"> Monitorizarea implementării planului, în baza programului propus de titular, nu are în vedere identificarea încă de la început a efectelor semnificative ale acestora asupra mediului, precum și efectele adverse neprevăzute, în scopul de a putea întreprinde acțiunile de remediere corespunzătoare 	Nivelul de detaliere din Programul Operațional nu permite stabilirea unui program de monitorizare mai detaliat.	Fără alte acțiuni	De acord cu faptul că nivelul de detaliere din Programul Operațional nu permite stabilirea unui program de monitorizare mai detaliat, însă nu este în totalitate de acord cu programul de monitorizare propus de către expertul SEA. Mai multe informații referitoare la acest aspect pot fi găsite în documentul privind modalitatea în care va fi evaluat impactul asupra mediului.	De acord cu reacția AM
		<ul style="list-style-type: none"> Efectele pozitive se vor produce mai ales ca urmare a operațiunilor ce vizează protecția mediului. Programul Operațional nu include 	Se referă la Programul Operațional	Fără alte acțiuni	Programul Operațional nu trebuie să includă astfel de informații specifice.	De acord cu reacția AM

No.	Organizație	Observație	Comentariile evaluatorilor SEA	Acțiuni recomandate de evaluatorii SEA	Reacția Autorității de Management (AM)	Reacția participanților la dezbaterile publice
1	2	3	4	5	6	
		<p>criterii de selecție specifice pentru activitățile propuse.</p>				
		<ul style="list-style-type: none"> Efectele negative vor fi în principal o consecință a operațiunilor care se axează pe construirea, reabilitarea, lărgirea drumurilor transfrontaliere 	Aceasta este și concluzia din raportul de mediu.	Fără alte acțiuni	De acord cu răspunsul expertului SEA	De acord cu reacția AM
		<ul style="list-style-type: none"> Cum în Proiectul Programului Operațional nu sunt incluse criterii de selecție specifice pentru activitățile propuse, nu este posibilă evaluarea efectelor semnificative probabile asupra mediului la acest nivel și aceste aspecte au fost scoase de sub analiză. Analiza lor va fi posibilă numai în procesele decizionale viitoare prin care vor fi formulate proiectele specifice 	-	Fără alte acțiuni	-	-
		<ul style="list-style-type: none"> Proiectele specifice ce urmează a fi dezvoltate în cadrul programului și care fac obiectul cerințelor directivei EIM ,vor fi supuse procedurii de emiterii a Acordului de mediu 	-	Fără alte acțiuni	-	-
		<ul style="list-style-type: none"> Prezentarea informațiilor grafice – satisfăcătoare 	-	Fără alte acțiuni	-	-
		<ul style="list-style-type: none"> Raportul nu conține măsurile propuse pentru a preveni, reduce și compensa cât de complet posibil orice efect advers asupra mediului al implementării planului 	Nivelul de detaliere din Programul Operațional nu permite stabilirea unui program mai detaliat de diminuare a efectelor negative asupra mediului. Singurul lucru care	Fără alte acțiuni	Este de acord în privința nivelului de detaliere, însă nu este în totalitate de acord cu programul de monitorizare propus de către expertul SEA. Mai multe informații referitoare la acest aspect pot fi găsite în documentul privind modalitatea în care va fi	De acord cu reacția AM

No.	Organizație	Observație	Comentariile evaluatorilor SEA	Acțiuni recomandate de evaluatorii SEA	Reacția Autorității de Management (AM)	Reacția participanților la dezbaterile publice
1	2	3	4	5	6	
			poate fi făcut este propunerea unei proceduri pentru examinarea viitoarelor propuneri de proiect în vederea identificării efectelor negative cauzate de implementarea programului.		evaluat impactul asupra mediului.	
		<ul style="list-style-type: none"> Raportul trebuie să conțină descrierea măsurilor avute în vedere pentru monitorizarea efectelor semnificative ale implementării planului 	Raportul de mediu include un program de monitorizare. Nivelul de detaliere din Programul Operațional nu permite stabilirea unui program de monitorizare mai detaliat.	Fără alte acțiuni	De acord cu faptul că nivelul de detaliere din Programul Operațional nu permite stabilirea unui program de monitorizare mai detaliat, însă nu este în totalitate de acord cu programul de monitorizare propus de către expertul SEA. Mai multe informații referitoare la acest aspect pot fi găsite în documentul privind modalitatea în care va fi evaluat impactul asupra mediului.	De acord cu reacția AM
06	Autoritatea pentru Protecția Mediului Calarasi	<ul style="list-style-type: none"> Raportul de mediu a fost elaborat cu respectarea conținutului cadru prevăzut în Anexa 2 a HG 1076/2004 cu privire la stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe 	-	Fără alte acțiuni	-	-
		<ul style="list-style-type: none"> În Proiectul de Program considerațiile de mediu au fost integrate pe întreg parcursul evaluării 	-	Fără alte acțiuni	-	-
		<ul style="list-style-type: none"> Au fost prezentate dificultățile tehnice, 	-	Fără alte acțiuni	-	-

No.	Organizație	Observație	Comentariile evaluatorilor SEA	Acțiuni recomandate de evaluatorii SEA	Reacția Autorității de Management (AM)	Reacția participanților la dezbaterile publice
1	2	3	4	5	6	
		procedurale care au fost întâmpinate și în mare parte au fost explicitate incertitudinile				
		<ul style="list-style-type: none"> Raportul de mediu arată că programul poate avea efecte semnificative asupra mediului, aceste efecte pot fi pozitive, dar și negative și se pot răsfrânge asupra factorilor de mediu 	-	Fără alte acțiuni	-	-
		<ul style="list-style-type: none"> Efectele negative vor fi în principal o consecință a operațiunilor care se axează pe construirea, reabilitarea, lărgirea drumurilor transfrontaliere; 	-	Fără alte acțiuni	-	-
		<ul style="list-style-type: none"> Programul Operațional nu include criteriile de selecție specifice pentru activitățile propuse 	Se referă la Programul Operațional		Criteriile de selecție nu trebuie incluse în Programul Operațional, ci în Ghidul Solicitantului.	De acord cu reacția AM
		<ul style="list-style-type: none"> Cum în Proiectul Programului Operațional nu sunt incluse criteriile de selecție specifice pentru activitățile propuse, nu este posibilă evaluarea efectelor semnificative probabile asupra mediului la acest nivel și aceste aspecte au fost scoase de sub analiză. Analiza lor va fi posibilă numai în procesele decizionale viitoare prin care vor fi formulate proiectele specifice 	-	Fără alte acțiuni	-	-
		<ul style="list-style-type: none"> Proiectele specifice ce urmează a fi dezvoltate în cadrul programului și care fac obiectul cerințelor directivei EIM, vor fi supuse procedurii de emiterii a acordului de mediu; 	-	Fără alte acțiuni	-	-
		<ul style="list-style-type: none"> Prezentarea informațiilor grafice – buna 	-	Fără alte acțiuni	-	-
		<ul style="list-style-type: none"> Prin Raport se propune un program adecvat de monitorizare a mediului cat și a efectelor, adverse neprevăzute, asupra 	-	Fără alte acțiuni	-	-

No.	Organizație	Observație	Comentariile evaluatorilor SEA	Acțiuni recomandate de evaluatorii SEA	Reacția Autorității de Management (AM)	Reacția participanților la dezbaterile publice
1	2	3	4	5	6	6
		mediului pe două nivele și anume : la nivel de propunere de proiect și la nivel de implementare a proiectului				
07	Agency for Environmental Protection – Giurgiu county	<p>Comments regarding the environmental report</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lucrarea nu trateaza relatia cu Proiectul „Protectia si renaturarea transfrontiera de-a lungul Coridorului verde al Dunarii de Jos”, care prevede conservarea biodiversitatii de-a lungul Dunarii, in ambele tari – sector de Dunare km – 495 – 540, in amonte de Giurgiu (Romania) si Ruse (Bulgaria) si cu celelalte proiecte aflate in derulare sau incheiate 	În cazul în care proiectul menționat conține obiective de mediu relevante pentru adoptarea acestui program, acestea trebuiau propuse în cadrul procedurii de identificare a ariei de întindere a evaluării (scoping procedure).	Fără alte acțiuni	De acord cu raspunsul expertului SEA	De acord cu reacția AM
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nu se face referire la impactul asupra ariilor naturale protejate, respectiv: „Parcul Natural Comana” si ariile protejate incluse in lista propusa Natura 2000, amplasate in judetul Giurgiu 	Datorită nivelului de detaliere din Programul Operațional nu are sens să se facă referire la arii protejate specifice.	Fără alte acțiuni	De acord cu raspunsul expertului SEA	De acord cu reacția AM
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nu suntem de acord cu formularea din anexa 2: „Formularul nu ar trebui completat nici dacă proiectul propus este un proiect specific care face obiectul cerințelor din directiva EIM deoarece aceste cerințe intră sub incidența autorităților naționale”, deoarece HG 1076/ art. 39 prevede ca efectuarea evaluării de mediu pentru planuri si programe nu exclude aplicarea procedurii EIM prevazuta pentru proiecte conform legislatiei in vigoare; 	Aceasta este probabil o înțelegere greșită a cuvintelor. Fraza subliniază faptul că, modelul propus pentru examinarea impactului asupra mediului trebuie utilizat doar atunci când propunerile de proiecte nu cad sub incidența prevederilor legislației românești	Fără alte acțiuni	Nu este de acord cu propunerea de a include acest formular în documentația de licitație; Legislația națională și cea europeană relevantă acoperă toate operațiunile care ar putea să necesite e evaluare de mediu.	De acord cu reacția AM

No.	Organizație	Observație	Comentariile evaluatorilor SEA	Acțiuni recomandate de evaluatorii SEA	Reacția Autorității de Management (AM)	Reacția participanților la dezbaterile publice
1	2	3	4	5	6	
			privind evaluarea impactului asupra mediului. Nu se referă în nici un fel la necesitatea aplicării atât a Evaluării Strategice de Mediu cât și a Evaluării Impactului asupra Mediului.			
		<ul style="list-style-type: none"> Suntem de acord cu tabelul din anexa 2 	-		La fel ca la observația de mai sus.	De acord cu reacția AM
		<ul style="list-style-type: none"> Suntem de acord cu figura 6.1; 	-			
		<ul style="list-style-type: none"> Tabelul 7 consideram ca trebuie sa fie mai detaliat in sensul precizarii valorii calitative a indicatorilor propusi 	Nivelul de detalieri din Programul Operațional nu permite stabilirea unui program de monitorizare mai detaliat.		De acord cu raspunsul expertului SEA	De acord cu reacția AM
08	Ministerul Mediului și Apei din Bulgaria	<ul style="list-style-type: none"> Evaluarea Strategică de Mediu efectuată este în conformitate cu cerințele directivei SEA și cu capitolul 6 din legea privind conservarea mediului înconjurător. Documentul conține obiective, axe prioritare și operațiuni indicative clar definite. Evaluarea Strategică de Mediu a oferit indicatori relevanți pentru monitorizarea și controlul efectelor asupra mediului; 	-		-	-

No.	Organizație	Observație	Comentariile evaluatorilor SEA	Acțiuni recomandate de evaluatorii SEA	Reacția Autorității de Management (AM)	Reacția participanților la dezbaterile publice
1	2	3	4	5	6	
		<ul style="list-style-type: none"> Punctul 5.3 „Evaluarea efectelor semnificative probabile ce influențează factorii de mediu relevanți și relația acestora cu obiectivele de mediu” în special componenta 5.3.1 „ Biodiversitatea, flora și fauna” este prezentată foarte general și nu este detaliată suficient. În cadrul evaluării nu sunt propuse măsuri relevante; 	Nivelul de detaliere din Programul Operațional nu permite realizarea unei evaluări mai detaliate	Fără alte acțiuni	De acord cu răspunsul expertului SEA	De acord cu reacția AM
		<ul style="list-style-type: none"> Datele referitoare la stare curentă a mediului nu sunt suficient detaliate (Capitolul 3). Trebuie incluse mai multe informații referitoare la biodiversitate, arile protejate din NATURA 2000, apa, și aer; 	Atât cât știm noi, nu există alte informații detaliate, în limba engleză.	Fără alte acțiuni	Informațiile prezentate sunt în concordanță cu cerințele legii și nu mai trebuie detaliate.	Informațiile prezentate sunt în concordanță cu cerințele legii și nu mai trebuie detaliate.
		<ul style="list-style-type: none"> În raportul de mediu se menționează că Secretariatul Tehnic Comun, pe baza informațiilor furnizate de către solicitant, va lua o decizie formală în privința necesității efectuării unei evaluări de mediu în cadrul procedurii de depunere a aplicațiilor. În acest sens, recomandăm următoarea măsură: „ Adoptarea proiectelor, incluzând propunerile/ planurile sau programele de investiții numai după îndeplinirea cerințelor din legislația internațională, europeană și națională referitoare la Evaluarea Strategică de Mediu și Evaluarea Impactului asupra Mediului. 	De acord, însă aceasta este și intenția care stă la baza modelului de examinare.	Fără alte acțiuni	Este clar că proiectele nu vor fi aprobate dacă nu respectă cerințele legale privind evaluarea impactului asupra mediului.	Este clar că proiectele nu vor fi aprobate dacă nu respectă cerințele legale privind evaluarea impactului asupra mediului.
		<ul style="list-style-type: none"> Propunem stabilirea unor măsuri pentru reducerea sau eliminarea totală a efectelor negative pe care implementarea programului le-ar putea avea asupra mediului. 	Se referă la Programul Operațional		Programul Operațional nu trebuie să conțină astfel de măsuri.	De acord cu reacția AM

No.	Organizație	Observație	Comentariile evaluatorilor SEA	Acțiuni recomandate de evaluatorii SEA	Reacția Autorității de Management (AM)	Reacția participanților la dezbaterile publice
	1	2	3	4	5	6
09	Serviciul de Protecție a Naturii, Ministerul Mediului și Apei din Bulgaria	<ul style="list-style-type: none"> Propunem introducerea următoarei operațiuni indicative în Domeniul Major de Intervenție 2.2, Axa Prioritară 2: „Dezvoltarea de activități comune pentru protecția biodiversității și a solului”. 	Se referă la Programul Operațional		Acest tip de activitate se încadrează în Domeniul Major de Intervenție 1 al Axei Prioritare 2 și se regăsește operațiunile indicative existente. Oricum, operațiunile sunt pur „indicative”.	De acord cu reacția AM
10	Direcția Basin Directorate “Danube Region”, Pleven, (MoEW)	<ul style="list-style-type: none"> Recomandăm examinarea și descrierea în detaliu a influenței implementării programului asupra resurselor de apă, în special impactul implementării Axei Prioritare 1, Domeniul Major de Intervenție 1.1 „Îmbunătățirea facilităților de transport transfrontalier, terestru și fluvial” asupra factorului de mediu „apa”. 	Nivelul de detaliere din Programul Operațional nu permite realizarea unei evaluări mai detaliate.	Fără alte acțiuni	Nu este posibilă descrierea în detaliu a influenței programului asupra fiecărui factor de mediu.	De acord cu expertul SEA și cu reacția AM
11	Basin Directorate “Black Sea”, Varna, (MoEW)	Să se adauge la Prioritatea 2. Mediu: pe baza Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea și Gestionarea Sectorului Apelor următoarele:	Se referă la Programul Operațional			
		<ul style="list-style-type: none"> „Provocări generale referitoare la protecția apelor subterane transfrontaliere” – Motiv: sa mărească zonele cu apă subterană de calitate bună. 	Se referă la Programul Operațional		Acesta pare să fie mai degrabă un titlu de proiect (studiu, cercetare) care ar putea fi propus pentru finanțare.	De acord cu reacția AM
		<ul style="list-style-type: none"> „Să examineze posibilitățile de utilizare a apei reziduale pentru irigații după tratata corespunzătoare” – Motiv: resursele de apă proaspătă din basin sunt reduse în zona cu cea mai mare proporție de teren arabil; 	Se referă la Programul Operațional		Acesta pare să fie mai degrabă un titlu de proiect (studiu, cercetare) care ar putea fi propus pentru finanțare.	De acord cu reacția AM

No.	Organizație	Observație	Comentariile evaluatorilor SEA	Acțiuni recomandate de evaluatorii SEA	Reacția Autorității de Management (AM)	Reacția participanților la dezbaterile publice
	1	2	3	4	5	6
		<ul style="list-style-type: none"> Să examineze posibilitățile de protejare a resurselor subterane de apă ca rezervă strategică pentru nevoile publice – Motiv: să păstreze apa subterană ca una din resursele naturale naționale“ 	Se referă la Programul Operațional		Acesta pare să fie mai degrabă un titlu de proiect (studiu, cercetare) care ar putea fi propus pentru finanțare.	De acord cu reacția AM
12	Regional Inspectorate of Environment and Water, Varna	<ul style="list-style-type: none"> În anexa 1 „Tabel de evaluare”, Axa prioritară 2, Domeniu Major de Intervenție 2 „Dezvoltarea de infrastructură și servicii comune pentru diminuarea impactului crizelor naturale și a celor provocate de om, incluzând servicii comune în caz de urgență”, punctul 5 „Cooperare între cadrele instituționale existente în vederea armonizării activității din domeniul reabilitării și protecției țărmului Mării Negre” în coloana „Indicatori de mediu sau întrebări specifice pentru a îndruma Evaluarea Strategică de Mediu” trebuie adăugați următorii indicatori: Măsura în care activitățile contribuie la creșterea/ reducerea riscului de alunecări de teren sau a consecințelor acestor procese și evaluarea în timp a activității acestor procese. 		Vor fi adăugați	De acord cu răspunsul expertului SEA	Acest indicator ar putea fi utilizat în evaluarea de mediu.
13	District Governor, District of Russe	<ul style="list-style-type: none"> Sunt prevăzute în program măsuri corective atunci când sistemul de monitorizare identifică riscuri de mediu neașteptate cauzate de implementarea programului? 	NU		Programul Operațional nu trebuie să conțină astfel de măsuri. Măsurile corective trebuie propuse în funcție de situație.	Programul Operațional nu trebuie să conțină astfel de măsuri. Măsurile corective trebuie propuse în funcție de situație.
14	District Governor, District of Veliko Tarnovo	<ul style="list-style-type: none"> Nu a formulat observații asupra documentelor; 	-		-	-

No.	Organizație	Observație	Comentariile evaluatorilor SEA	Acțiuni recomandate de evaluatorii SEA	Reacția Autorității de Management (AM)	Reacția participanților la dezbaterile publice
	1	2	3	4	5	6
15	District Governor, District of Silistra	<ul style="list-style-type: none"> Nu a formulat observații asupra documentelor; 	-		-	-
16	Municipality of Silistra	<ul style="list-style-type: none"> Să se adauge la Axa Prioritară 2, Domeniul Major de Intervenție 2.2 următoarele operațiuni indicative: Măsuri comune și activități pentru protejarea și reabilitarea luncii Dunării și a Mării Negre; 	Se referă la Programul Operațional		În cadrul domeniilor majore de intervenție existente pot fi realizate diferite tipuri de activități referitoare la Dunăre și Marea Neagră. Mai mult decât atât există un alt program de cooperare dedicat în întregime bazinului Mării Negre.	De acord cu reacția AM
		<ul style="list-style-type: none"> Să se adauge În formularea Domeniului Major de Intervenție 2.2: Dezvoltarea de infrastructură și servicii comune pentru prevenirea crizelor naturale, a celor provocate de om și a zooantroponozelor, incluzând servicii comune acțiune în situații de urgență. 	Se referă la Programul Operațional		Zooantroponozele, în opinia noastră, nu au legătură cu prioritatea de mediu a programului; Acestea par să fie probleme referitoare la protejarea sănătății, și de aceea proiectele ar putea fi depuse în cadrul Domeniului Major de Intervenție „People to people” (Axa prioritară 3).	De acord cu reacția AM
		<ul style="list-style-type: none"> Propunem introducerea Serviciilor forestiere regionale și a Grupurilor de Inițiativă Locală în grupurile țintă pentru Axa Prioritară 2; 	Se referă la Programul Operațional		Grupurile țintă, așa cum sunt definite acum în program, acoperă aceste entități.	De acord cu reacția AM
17	Municipality of Tsenovo	<ul style="list-style-type: none"> Nu a formulat observații asupra documentelor; 	-		-	-
18	Municipality of Kula	<ul style="list-style-type: none"> Nu a formulat observații asupra documentelor; 	-		-	-

No.	Organizație	Observație	Comentariile evaluatorilor SEA	Acțiuni recomandate de evaluatorii SEA	Reacția Autorității de Management (AM)	Reacția participanților la dezbaterile publice
	1	2	3	4	5	6
19	Municipality of Gulyantsi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nu a formulat observații asupra documentelor; 	-		-	-
20	District Governor, District of Razgrad	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Evaluarea Strategică de Mediu realizată este în conformitate cu cerințele directivei SEA și cu cerințele legislației din Bulgaria; 	-		-	-